

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2001/279

Karar Sayısı : 2001/86

Karar Günü : 23.5.2001

R.G. Tarih-Sayı :07.02.2002'de tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Ankara 11. Sulh Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 7.11.1979 günlü, 2253 sayılı "Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun"un 3412 sayılı Yasa ile değiştirilen 6. maddesinin birinci fıkrasının "15 yaşını bitirmeyen..." bölümünün, Anayasa'nın 2. ve 90. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, dava dosyası ve ekleri, ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı ve dayanan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, mahkemeler, bakmakta oldukları davalarda uygulayacakları yasa ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırlarsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak yasa kuralı, bakılmakta olan davayı yürütmeye, uyuşmazlığı çözmeye, davayı sona erdirmeye veya kararın dayanağını oluşturmaya yarayacak kuraldır.

Mahkemede bakılmakta olan davada, 26.10.2000 tarihinde hırsızlık suçu işlediği iddia olunan sanığın 14.5.1984 doğumlu olduğu, suç tarihinde 15 yaşından büyük 18 yaşından küçük olduğu anlaşılmaktadır.

2253 sayılı "Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun"un, "Çocuk Mahkemelerinin Görevi" başlıklı, 25.8.1998 gün ve 3412 sayılı Yasa ile değişik 6. maddesinin birinci fıkrasında "15 yaşını bitirmeyen küçükler tarafından işlenen ve genel mahkemelerin görevine giren suçlarla ilgili davalara çocuk mahkemelerinde bakılır"; 41. maddesinde de "bu kanundaki küçük deyimi suçu işlediği tarihte henüz 15 yaşını bitirmemiş kimseleri kapsar" denilmektedir.

Bu durumda, 15 yaşını bitirip 18 yaşını bitirmemiş sanığın yargılanmasının, 2253 sayılı Yasa'nın kapsamı dışında kalması nedeniyle 6. maddesinin birinci fıkrasının itiraz konusu "15 yaşını bitirmeyen" bölümü, mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı kural değildir.

Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddeleri uyarınca başvurunun reddi gerekir.

II- SONUÇ

7.11.1979 günlü, 2253 sayılı "Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun"un 3412 sayılı Yasa ile değiştirilen 6. maddesinin birinci fıkrasının "15 yaşını bitirmeyen..." bölümü, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin davada uygulayacağı kural olmadığından, buna ilişkin başvurunun, Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, Yalçın ACARGÜN, Sacit ADALI, Ali HÜNER ile Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 23.5.2001 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Mustafa BUMİN	Haşim KILIÇ	Yalçın ACARGÜN
Üye	Üye	Üye
Sacit ADALI	Ali HÜNER	Fulya KANTARCIOĞLU
Üye	Üye	Üye
Mahir Can ILICAK	Rüştü SÖNMEZ	Ertuğrul ERSOY
Üye		Üye
Tülay TUĞCU		Ahmet AKYALÇIN

KARŞIOY GEREKÇESİ

Onsekiz yaşından küçük olan sanığın yargılanması sırasında, 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 3412 sayılı Yasa ile değiştirilen 6. maddesinin "15 yaşını bitirmeyen küçükler tarafından işlenen ve genel mahkemelerin görevine giren suçlarla ilgili davalara çocuk mahkemelerinde bakılır" biçimindeki ilk fıkrasındaki "15 yaşını bitirmeyen" ibaresinin, Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Ankara 11. Sulh Ceza Mahkemesi iptali için başvurmuştur.

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, mahkemeler, bakmakta oldukları davalarda uygulayacakları yasa ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler

veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırlarsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekmektedir.

Mahkeme, 15 ile 18 yaş arasındaki küçüklerin de çocuk mahkemelerinde yargılanması gerektiği kanısında olmasına karşın 2253 sayılı Yasa'nın 6. maddesinin ilk fıkrasındaki "15 yaşını bitirmeyen" ibaresi nedeniyle 15 yaşından büyük 18 yaşından küçük sanığın Çocuk Mahkemelerinde yargılanması için görevsizlik kararı verememektedir. Bu durumda, itiraz konusu "15 yaşını bitirmeyen" ibaresinin Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanacak kural olmadığı ileri sürülemez.

Açıklanan nedenlerle, başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi yolundaki çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

KARŞIOY YAZISI

Anayasa'nın 152 ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, Mahkemeler bakmakta oldukları davalarda uygulama durumunda bulundukları bir yasanın madde veya kimi kurallarının Anayasaya aykırı olduğu kanısına varmaları veya bu yoldaki taraflarca ileri sürülen iddiaları ciddi bulmaları durumunda o yasa madde veya kurallarının iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidirler. Kuşkusuz mahkemelerin bakmakta oldukları davaların usulünce açılmış ve o mahkemenin bakmakla görevli ve yetkili olduğu bir dava olması gerekir.

Olayımızda ise, başvuran mahkemenin görmekte olduğu davada sanık sıfatıyla yargılanan 15 yaşından büyük 18 yaşından küçük çocuğun, çocuk mahkemelerinde yargılanmasını dolayısıyla başvuran mahkemenin görevsizlik kararı vererek bu davayı çocuk mahkemesine intikal ettirmesini önleyen 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 3412 sayılı yasayla değişik 6. maddesinin "15 yaşını bitirmeyen küçükler tarafından işlenen ve genel mahkemelerin görevine giren suçlarla ilgili davalara çocuk mahkemelerinde bakılır." kuralıdır. Bu nedenle mahkemenin "15 yaşından küçük" ibaresinin iptalini istemeye yetkili olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durum karşısında davada uygulanacak kural durumundaki ibarenin iptali istemiyle yapılan başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi yolunda oluşan çoğunluk görüşüne karşıyız.

Esas Sayısı : 2001/279
Karar Sayısı : 2001/86

Üye

Yalçın ACARGÜN

Üye

Sacit ADALI

Üye

Ali HÜNER